

Świętokrzyska

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy: 1770

Opis

Otwarta w 1768 roku dekretem Komisji Porządkowej na prośbę księży misjonarzy, w większości prowadziła przez grunty należące do kościoła Świętego Krzyża.

Ciekawostki

Początkowo była to polna droga, biegnąca na granicy wólk księżęcych i włości św. Krzyża. Miała tylko 140 m, kończyła się na wysokości Mazowieckiej. W XVII w. zamieniła się w wąską uliczkę, a w XVIII w. wybrukowano ją, a przy ulicy stały 2 pałace, 17 domów murowanych i 3 drewniane, 4 dworki i jatki. Podciągnięto ją wtedy do Jasnej. Na wysokości ul. Mazowieckiej bieg ulicy został przecięty pałacem Rudzińskiego. Od połowy XIX w. zaczęły powstawać tu eleganckie kamienice, gdzie mieściły się przede wszystkim antykwariaty, a co roku uczniowie i studenci sprzedawali tu stare książki szkolne, więc ruch uliczny raczej omijał ulicę. W 1828 przy pl. Wareckim powstała fabryka metalurgiczna Mintera z pałacykiem wg proj. J. Lessela. W 1850-60 zamieniono XVIII-wieczne domki na kilkupiętrowe kamienice. Skupiały się tu antykwariaty. W 1939 i 1944 ulicę zniszczono prawie całkowicie. Po wojnie gruzy wywieziono, ruiny rozebrano i zdecydowano się poszerzyć ulicę do arterii przelotowej, poszerzając ją znacznie i zabudowując ją budynkami socrealistycznymi. Przedłużono jej bieg do dzisiejszej długości.

Stan obecny:

Nr 3: Budynek TP S.A. Powstał w latach '50

Nr 11\21: gmach Narodowego Banku Polskiego. Powstał w 1948 wg proj. Bohdana Pniewskiego z zespołem, a elewacja od pl. Powstańców Warszawy w 1974.

Nr 12: gmach Ministerstwa Finansów. Zbudowany w 1948-56 wg proj. Stanisława Bieńkuńskiego i Stanisława Rychłowskiego. Rzeźby w stylu art. deco wykonał Jan Ślusarczyk.

Nr 14: Blok mieszkalny. Lata ‘50

Nr 16: PH Motozbyt. Powstał w 1954-6 wg proj. Zbigniewa Karpińskiego.

Nr 18: Blok mieszkalny. Lata 50

Nr 20: Biurowiec. Lata 50. 5 X 2012 roku woda z rury pękniętej u zbiegu ul. Świętokrzyskiej i ul. Szkolnej (w trakcie budowy metra) podmyła fundamenty budynku. Następnego dnia ekspertyzy wykazały, że nie grozi mu katastrofa budowlana.

~ Nr 25: przed wojną w stojącej tu kamienicy mieszkała Tacjana Wysocka (1894-1970) - tancerka, choreograf, pedagog i teoretyk baletu, publicystka. Wraz z mężem Stefanem Wysockim prowadziła Teatr Sztuki Tanecznej, była również wykładowcą w Państwowym Instytucie Sztuki Teatralnej. Po wojnie przez kilka lat przebywała poza stolicą, do której powróciła w 1952 roku, prowadząc wykłady z gimnastyki artystycznej w Akademii Wychowania Fizycznego. Opublikowała "Dzieje baletu" oraz tom wspomnień.

Nr 30: Blok mieszkalny. Powstał wg proj. Aliny i Bolesława Koseckich.

Nr 32: Blok mieszkalny. Powstał wg proj. Aliny i Bolesława Koseckich.

Nr 31\33: Poczta Główna. Zbudowana jako Poczta Kasa Oszczędności w 1920-2 wg proj. Józefa Handzelewicza. PKO kierował wtedy dr Henryk Gruber. Zamówił on u Stefana Bryły i Przemysława Szczekowskiego specjalną konstrukcję stalową, którą wykonali w 1930-2 metodą cięcia tlenem, spawania łukowego i acetylenowego specjaliści z zakładów Perun. W 1938-9 gmach wkomponowano w cały zespół gmachów PKO wg proj. Bolesława Szmidta. W 1961 zaadaptowano ją na budynek poczty wg proj. Wacława Kłyszewskiego, Eugeniusza Wierzbickiego. W 1995-6 zmodernizowano wnętrza.

Nr 35: Blok mieszkalny Ściany Wschodniej. 24-piętrowy blok, zbudowany w 1960-9 wg proj. Z. Wacławka i Jana Klewina. W zamierzeniu był to budynek dla młodych przyjezdnych po wojnie, wolnego stanu, którzy wraz z upływem czasu i dopływem stałej pracy i rodziny, przenosiliby się na przedmieścia miasta. Już w trakcie budowy okazało się, iż jest to nierealne i wielu z tamtych mieszkańców mieszka tu do dziś. Metraż jest mały, kuchnie ciemne bez gazu, zaopatrzone w psujące się często elektryczne kuchenki.

Nr 36: Blok osiedla Mariańska. Powstał w 1961-7 wg proj. Hanny Lewickiej i Wojciecha Piotrowskiego. W przyziemiu pasaż ze sklepami i restauracjami.

Nr 39: ~ Hala KDT. W ciągu zaledwie 7 miesięcy z funduszy spółki KDT powstała hala kupiecka wg proj. biura FS&P Arcus. Hala ma długość 180m, szerokość do 90 m i wysokość do 18 m. Mieści się tu ponad 700 stoisk, głównie z modą i dodatkami, czasem bistro... W marcu 2009 halę zamknięto, jednak kupcy nie opuścili stoisk. Trwał protest. Miasto w ciągu 2,5 roku zaproponowało 8 różnych możliwości, protestujący jednak zdążyli już odbyć marsz protestacyjny. 21.07.2009 odbyły się regularne zamieszki w hali, zmierzające do nie wpuszczenia komornika do hali. Ochroniarze agencji Zubrzycki próbowali wejść, posypały się kamienie, szkło, gaśnice, ktoś rzucił puszki z gazem łzawiącym. Wewnątrz były dzieci, do kupców przyłączyły się grupy kiboli. Po kilku godzinach policja uspokoiła zamieszki. Halę rozebrano w 2010.

Bloki osiedla Grzybów. Powstały na pocz. lat 60 XX w. wg proj. Jana Bogusławskiego i Bohdana Gniewiewskiego. Na parterze bloków umieszczono sklepy i punkty usługowe.

Data nadania nazwy: 1770 rok